

ادامه از صفحه قبل

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی شورای عالی حوزه‌های علمیه، آیت‌الله مروی ۲۴ مهر در دومین روز سیزدهمین اجلاسیه معاونان پژوهش حوزه‌های علمیه استان‌ها و مناطق ویژه، پژوهش را زیربنای پیشرفت‌های علمی در تمامی جوامع بشری توصیف کرد و ابراز داشت: هر پیشرفتی که هر جامعه‌ای در زمینه‌های مختلف داشته، آن پیشرفت مدیون پژوهش است.

وی اضافه کرد: زیربنای تولید علم که یک شاخص عمده در پیشرفت جوامع محسوب می‌شود، پژوهش است.

دبیر دوم شورای عالی حوزه‌های علمیه با اشاره به ظرفیت‌های پژوهشی حوزه علمیه در گذشته اظهار داشت: حوزه‌های علمیه شیعه در گذشته در زمینه پژوهش و در مقارنه با سایر نهادهای علمی جهان اسلام، پیشرو بوده است.

وی با اشاره به کتاب «المیزان فی تفسیر القرآن» و «البیان فی تفسیر القرآن» به عنوان برخی از آثار ارزشمند پژوهشی حوزه‌های علمیه، بیان داشت: اوراق دفتر تاریخ حوزه‌های علمیه مشحون از پژوهش‌های زرفی است که علوم مختلف را تحت تأثیر قرار داده است.

ظرفیت‌های پژوهشی حوزه علمیه، ظرفیت‌های بسیار بزرگی است
عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم با بیان اینکه امروز هم ظرفیت‌های پژوهشی حوزه علمیه، ظرفیت‌های بسیار بزرگی است، افزود: طبق گزارش‌ها حدود ۶ هزار محقق و پژوهشگر در حوزه‌های علمیه داریم و این غیر از اساتید آموزشی است که خود آن‌ها نیز پژوهشگر محسوب می‌شوند. همچنین حدود ۱۰۰ نشریه علمی پژوهشی در حوزه‌های علمیه مشغول فعالیت است.

وی با اشاره به راهکارهای نهادینه‌سازی پژوهش در مدارس علمیه ابراز داشت: اگر بتوانیم الزامات و بایسته‌های پژوهش را احصا کنیم و از طرف دیگر موانع پژوهش در مدارس علمیه را بدانیم، می‌توانیم در عرصه سیاستگذاری و اجرا توفیق بیشتری داشته باشیم.

لزوم کشف و پرورش استعداد های پژوهشی طلاب

استاد برجسته حوزه علمیه قم با اشاره به لزوم کشف استعداد های پژوهشی طلاب و بالنده کردن آن‌ها اظهار داشت: اینگونه نباشد که مسئول پژوهش استان یا مدرسه در اتاقش بنشیند تا طلاب به دنبال او بیایند.

وی با بیان اینکه باید کشف استعداد های پژوهشی حوزه را یک هدف بدانیم، خاطرنشان کرد: استعداد های بسیار خوبی داریم که با وجود همه مشکلات معیشتی اگر در زمینه پژوهشی راهنمایی شوند، بسیار موفق خواهند بود.

تمامی متون آموزشی باید پیوست پژوهشی داشته باشند

آیت‌الله مروی ضمن اشاره به ضرورت هماهنگی میان آموزش و پژوهش و پرهیز از اتخاذ سیاست‌های متضاد، بیان کرد: اعتقاد من این است که تمام متون آموزشی باید متناسب با خود، پیوست پژوهشی داشته باشند.

وی پژوهش‌های جمعی را سبب استحکام علمی بیشتر پژوهش‌ها عنوان کرد و گفت: هرچه به سمت پژوهش‌های جمعی

برویم، بالندگی پژوهش بیشتر می‌شود. وقتی پژوهش جمعی شود و چند فکر یک موضوع را از ابعاد مختلف مورد بررسی قرار دهند، کار بسیار مستحکم‌تر خواهد شد. متأسفانه ما نتوانستیم پژوهش جمعی را در حوزه نهادینه کنیم.

ضرورت بهره‌مندی از فناوری‌های جدید و پیشرفته

دبیر دوم شورای عالی حوزه‌های علمیه در بخش پایانی سخنان خود بعد از اشاره به لزوم توجه به نیازهای جامعه و نظام در پژوهش‌ها، استفاده از فناوری‌های جدید و پیشرفته از جمله هوش مصنوعی را ضروری عنوان کرد و افزود: استفاده از فناوری‌های جدید و پیشرفته از جمله هوش مصنوعی، باید با توجه به آسیب‌های آن مورد دقت و بررسی قرار گیرد. معاونت محترم پژوهش باید یک دستورالعمل جامع برای نحوه استفاده از فناوری‌های نوین تهیه کند.

وی اظهار کرد: شورای عالی در سند چشم‌انداز حوزه، بهره‌مندی از فناوری‌های مناسب و روزآمد با حفظ شیوه و سنت‌های سلف صالح را تصویب کرده است. باید آسیب‌ها و نقاط قوت این فناوری‌ها شناسایی شوند تا بدانیم چگونه طلبه و پژوهشگر ما باید از این فناوری‌های نوین استفاده کند.

• حوزه علمیه نقش مرجعیت را در تولید علوم دینی و انسانی دارد
حجت‌الاسلام والمسلمین فرهاد عباسی، در این اجلاسیه اظهار کرد: اجلاس سیزدهم با تغییر رویکرد برگزار می‌شود تا با نگاه و رویکرد کارآمدی، بتوانیم نقاط ضعف را رفع کرده و شاهد برکات و ثمرات بیشتری در این عرصه باشیم.

وی افزود: امسال تاکنون دو اجلاس ویژه معاونان پژوهش استان‌ها

آیت‌الله مروی در سیزدهمین اجلاسیه معاونان پژوهش حوزه‌های علمیه استان‌ها و مناطق ویژه تأکید کرد

جهت‌گیری پژوهش‌ها باید در راستای پاسخگویی به نیازهای راهبردی کشور و نظام باشد

آیت‌الله مروی:

اعتقاد من این است که تمام متون آموزشی باید متناسب با خود

پیوست پژوهشی داشته باشند.

هرچه به سمت پژوهش‌های جمعی برویم، بالندگی پژوهش بیشتر می‌شود.

وقتی پژوهش جمعی شود و چند فکریک موضوع را

از ابعاد مختلف مورد بررسی قرار دهند، کار بسیار مستحکم‌تر خواهد شد.

متأسفانه ما نتوانستیم پژوهش جمعی را در حوزه نهادینه کنیم.

برگزار شده و در تلاش هستیم، اجلاس سوم را تا پیش از فرارسیدن ماه مبارک رمضان برگزار کنیم؛ ضمن آنکه این اجلاس با رویکرد مسأله‌محوری دنبال می‌شود.

معاون پژوهش حوزه‌های علمیه، با بیان اینکه به‌طور خاص این اجلاسیه، با هدف پیگیری مسائل مربوط به مدیریت ترویج پژوهش دنبال می‌شود، گفت: ما در این خصوص نگاه بلندمدت و هدف‌مندی داریم؛ ضمن آنکه در کلان قضیه نیز به دنبال پیگیری و تحقق اهداف عالی در حوزه تولید علم و پژوهش هستیم که مقام معظم رهبری در پیام به یکصدمین همایش بازنآسیس حوزه علمیه قم مطرح کردند.

حجت‌الاسلام والمسلمین عباسی ادامه داد: در واقع هدف اصلی معاونت پژوهش حوزه علمیه این است که حوزه علمیه و این معاونت، باید نقش مرجعیت علمی را در عرصه علوم دینی و علوم انسانی پیدا کند که این مسأله هم در سطح ملی و هم در عرصه بین‌المللی می‌بایست با جدیت مضاعفی دنبال شود.

وی گفت: با نگاه مبنایی و ناظر به اقتضانات روز و البته به‌شکل گام‌به‌گام در این مسیر حرکت کرده و در عین حال معتقدیم که اولین و مهمترین پایگاه برای تربیت پژوهشی طلبه، مدرسه علمیه است. معاون پژوهش حوزه‌های علمیه همچنین بیان کرد: ما باید در راستای نظم‌بخشی به مجموعه مسائل مدارس کار کنیم و به‌ویژه مسائل و چالش‌ها در حوزه پژوهش را بررسی کرده و البته بدانیم که نباید آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌ها دارای ابهام، خلأ و مشکل باشد.

وی افزود: ضرورت و اهمیت قضیه از آنجا ناشی می‌شود که معتقدیم تازمانی که بحث مدارس حل نشود، طبعاً راجع به دیگر امور همچون نحوه همکاری با مراکز و مؤسسات پژوهشی، فعالیت‌های مرتبط با حل مسائل نظام و اولویت‌سنجی‌ها و ... نمی‌توانیم، اقدام شایسته و بایسته‌ای انجام دهیم.

معاون پژوهش حوزه‌های علمیه، با بیان اینکه مدرسه علمیه به‌عنوان فرصت آموزش مهارت‌های پژوهشی به طلبه به‌شمار می‌رود، گفت: به‌همین خاطر همه وقت و توان ما در این دو روز اجلاس متمرکز بر شناسایی و حل مسائل و چالش‌های مرتبط با مدارس علمیه در حوزه پژوهش است و لذا در قالب چند کمیسیون در این اجلاس، متمرکز بر مباحث چالشی مربوطه هستیم.

حجت‌الاسلام والمسلمین عباسی یادآور شد: با ارائه پیشنهادها،

ویژه‌نامه معاونان پژوهش استانی/۱

می‌توانیم به راه حل‌هایی دست یابیم که به‌شکل مصوب مورد اهتمام مدیران حوزوی قرار گیرد؛ ضمن آن‌که برای برخی مسائل نیز می‌توانیم در بازه زمانی دو سه ماهه تا اجلاس بعدی، به راهکارهایی دست یابیم و لذا بخشی از زمان اجلاسیه آینده، به مرور مصوبات اجلاس فعلی اختصاص خواهد یافت.

وی ابراز کرد: ما در این اجلاسیه پنج کمیسیون داریم. همچنین در این اجلاسیه، سه کتاب که محصول تلاش معاونت پژوهش بوده، در اختیار معاونان قرار می‌گیرد که این کتب چارچوب و مسیرنمای ما در برنامه‌های آینده خواهد بود؛ به‌خصوص کتاب «پژوهش در آینه کلام رهبری» که مشتمل بر رصد فرمایشات حضرت آقا در خصوص پژوهش، تحقیق و تولید علم است که نقشه راه ما را تعیین می‌کند.

برگزاری ۳۱۴ کارگاه آموزش مهارت‌های پژوهشی در سال ۱۴۰۴

حجت‌الاسلام والمسلمین فرهاد عباسی، همچنین در دومین روز از این اجلاسیه، به برخی از مهم‌ترین دستاوردهای پژوهشی حوزه در سال‌های اخیر پرداخت و گفت: برگزاری حدود ۱۲۰۰ نشست علمی در سال ۱۴۰۲-۱۴۰۳، توسعه جدی کتابخانه‌ها برای استفاده هرچه بهتر پژوهشگران، فعالیت ۲۷ پژوهش‌سرا در سطح کشور و برگزاری ۲۰ دوره تربیت مدرس مهارت‌های پژوهشی از جمله این فعالیت‌هاست که البته از سال ۱۴۰۰ تاکنون بیش از ۶۰۰ نفر در این دوره‌ها شرکت کرده‌اند.

معاون پژوهش حوزه‌های علمیه افزود: از ابتدای سال جاری تاکنون ۳۱۴ کارگاه آموزشی مهارت‌های پژوهشی برگزار شده که حدود ۵ هزار طلبه در این کارگاه‌ها حضور پیدا کرده‌اند. حدود ۷۰۰ کانون علمی در سطح کشور وجود دارد که این کانون‌ها در واقع فعالیت‌های پژوهشی خودجوش طلاب هستند که زیر نظر معاونت پژوهشی مدارس علمیه برگزار می‌شود.

حجت‌الاسلام والمسلمین فرهاد عباسی با بیان اینکه در سال جاری تعداد آثار رسیده به جشنواره علامه حلی، حدود ۱۱ هزار اثر بوده و در مجموع ۱۳۶ اثر به مرحله کشوری جشنواره راه یافته‌اند، تأکید کرد: هدف ما از برگزاری این اجلاس، تلاش در جهت دست‌یابی به نقطه مرجعیت حوزه‌های علمیه در تولید علوم انسانی و اسلامی در عرصه‌های داخلی و بین‌المللی است.

معاون پژوهش حوزه‌های علمیه همچنین، با بیان اینکه در شرایط کنونی نیازمند تجهیز و تکمیل مدارس علمیه در امور مربوط به پژوهش هستیم، گفت: رویکرد اصلی مورد توجه در این دوره از اجلاسیه، محوریت مدرسه علمیه بوده است؛ چراکه مدرسه، کانون اصلی تولید علم و فعالیت‌های پژوهشی در حوزه علمیه محسوب می‌شود.

• نیازمند پیاده‌سازی الگوی آموزش پژوهش‌محور در حوزه علمیه هستیم

معاون آموزش حوزه‌های علمیه نیز طی سخنانی در این اجلاسیه، اظهار کرد: از جمله نقاط قوت حوزه علمیه این است که همواره با دو بال علم و پژوهش و توجه همزمان به مباحث آموزشی و پژوهشی، پیش رفته است؛ با این حال باید توجه داشت که همه کارکردهای حوزه، مرهون علمیت آن است و برای تأثیرگذاری در عرصه‌های مختلف، نخست باید بر مسأله علمیت طلاب و فضایی حوزه تأکید کنیم.

حجت‌الاسلام والمسلمین ابوالقاسم مقیمی حاجی، افزود: وظیفه ما این است که تعالی علمی لازم را در طلبه ایجاد کنیم و بر اساس رهنمودهایی که رهبر معظم انقلاب در پیام حوزه سرآمد و پیشرو گفتند، قدم‌های خوبی برداریم.

وی همچنین با اشاره به اینکه معاونت‌های آموزش و پژوهش در نهاد حوزه یک رسالت بسیار مهمی برعهده دارند، گفت: مهارت‌آموزی در عرصه پژوهش، لازمه تولید علم در حوزه است و به‌لطف الهی در فرآیندهای تحولی به‌خصوص ناظر به مباحث آموزشی در حوزه، توجه ویژه‌ای به مقوله پژوهش شده است و نگاه و رویکرد تخصصی در این زمینه وجود دارد.

معاون آموزش حوزه‌های علمیه ادامه داد: باید نظام دانشی‌ای طراحی شود که تکتُر دروس بهتر و مطلوب‌تر ساماندهی شود و بر این نکته هم باید تأکید کرد که ما در شرایطی هستیم که مدل آموزش پژوهش‌محور را باید با جدیت دنبال کنیم.

حجت‌الاسلام والمسلمین مقیمی حاجی بیان کرد: در همین راستا نیز از ایده‌ها و نکات اساتید و فضلا و نخبگان حوزه استقبال می‌کنیم؛ ضمن آنکه در سطح استان‌ها نیز می‌توان با فکر و هم‌اندیشی به الگوهای خوبی در راستای پیاده‌کردن مدل آموزش پژوهش‌محور دست یافت.

وی افزود: به‌عقیده بنده می‌توان به‌طور جدی در زمینه تغییر و تحول در نظام آموزشی کار کرد و به‌تدریج می‌توان سهم پژوهش را در این زمینه افزایش داد که البته در این خصوص، می‌بایست از دیدگاه اساتید و بزرگان حوزه نیز نهایت استفاده را کرد.

معاون آموزش حوزه‌های علمیه در پایان، به برخی از سؤالات و ابهامات معاونان پژوهش حوزه‌های علمیه استان‌ها پاسخ داد و بر لزوم تقویت همکاری و تعامل مسئولان معاونت آموزش حوزه با معاونت پژوهش تأکید کرد.

همچنین لازم به ذکر است: در این اجلاس، پنج کمیسیون شامل کمیسیون‌های؛ برنامه جامع پژوهش، کانون‌های علمی و مجلات واحدهای آموزشی، تحقیقات علمی، آموزش مهارت های پژوهشی و استاد راهنمای پژوهش، به صورت تخصصی با حضور معاونان پژوهش حوزه‌های علمیه و مناطق ویژه کشور برگزار و در مراسم اختتامیه اجلاس گزارش نهایی کمیسیون‌ها ارائه و جمع‌بندی لازم در این خصوص انجام شد.